

Ügyszám: NAIH/2020/8240/2
Ügyintéző: dr. Tóth Ibolya

dr. Bárdossy-Sánta Nóra
részére

Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány

Tisztelt Hölgyem!

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság) érkezett levelében az alábbi kéréssel fordult a Hatóság felé:

A digitális távoktatás kapcsán több, a gyermekek személyes adatait is érintő megkeresés érkezett Önökhöz. Az egyik kérés arra irányult, hogy a tantermen kívüli oktatásban a pedagógus arra kéri a diákokat, hogy a webkamerájuk folyamatosan – tehát nemcsak a számonkérés ideje alatt – legyen a tanórák alatt bekapcsolva. A gyermekek viszont nem szeretnék bekapcsolni a webkamerát, mivel a tavaszi digitális távoktatás tapasztalatai alapján – amikor is a kortárs közösségekben egymás szobájára való megjegyzések tételével bántalmazási helyzetek alakultak ki – tartanak attól, hogy bántalmazás áldozataivá válhatnak. A megkeresésében hivatkozott a Hatóság NAIH/2020/7127. számú tájékoztatójában (a továbbiakban: Tájékoztató) írtakra és annak kapcsán kérte a Hatóság tájékoztatását abban a tekintetben, hogy a hatályos adatvédelmi jogszabályok alapján van-e lehetőségük a diákoknak megtagadni a webkamera bekapcsolását abban az esetben, ha nem a számonkérés a célja a webkamerás jelenlétnek.

A Hatóság elöljáróban felhívja a figyelmét arra, hogy az adatkezelés valamennyi ismérve az adatkezelőnél áll rendelkezésre, ezért elsősorban ő képes annak megítélésére, hogy a jogszabályi megfelelés érdekében milyen intézkedések lehetnek szükségesek, a Hatóság nem veheti át az adatkezelő e tekintetben fennálló felelősségét. Ezzel összhangban az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: GDPR)¹ is azt írja elő a Hatóság egyik feladatául, hogy felhívja az adatkezelők (adatfeldolgozók) figyelmét a rendelet szerinti kötelezettségeikre, és kérésre tájékoztatást nyújtson az érintettnek az őt megillető jogok gyakorlásával kapcsolatban.²

A fentiekre és a megkeresésében foglaltakra tekintettel a Hatóság – a konkrét adatkezelés részleteinek ismerete nélkül – az alábbi általános tájékoztatást nyújtja.

I. A Hatóság álláspontja szerint **azokon a tanórákon, amelyeken a személyes jelenlét a hagyományos oktatás keretében is kötelező**, az oktatási intézmény, vagy – ha a konkrét adatkezelés célját ő határozza

¹ Az Európai Parlamenti és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet).

² GDPR 57. cikk 1. bekezdés d) és e) pontjai: „Az e rendeletben meghatározott egyéb feladatok sérelme nélkül, a felügyeleti hatóság a saját területén ellátja a következő feladatokat: (...)

d) felhívja az adatkezelők és az adatfeldolgozók figyelmét az e rendelet szerinti kötelezettségeikre;

e) kérésre tájékoztatást ad bármely érintettnek az e rendelet alapján őt megillető jogok gyakorlásával kapcsolatban, és e célból adott esetben együttműködik más tagállamok felügyeleti hatóságaival.”

meg, akkor – a tankerület mint **adatkezelő** digitális távoktatás esetén **előírhatja a diákok, hallgatók számára a webkamera folyamatos bekapcsolva tartását az órán való jelenlét ellenőrzése érdekében**, tehát ebben az esetben a diákok, hallgatók nem tagadhatják meg a pedagógus webkamera bekapcsolására és annak folyamatos bekapcsolva tartására irányuló kérését.

A Hatóság álláspontja szerint ez az előírás **összeegyeztethető lehet a szükségesség és arányosság alapelvi követelményeivel**, tekintettel arra, hogy a hallgatók, diákok tanórán való megjelenési kötelezettsége betartásának ellenőrzésére más, a magánszférájukra nézve kevésbé kockázatos megoldás, módszer nem áll az adatkezelő rendelkezésére. Mivel a hagyományos oktatás keretében is a tanóra, előadás alatt folyamatosan látja a pedagógus a diákokat, hallgatókat, ahhoz képest tehát a webkamera folyamatos bekapcsolva tartása nem minősül túlzott mértékű beavatkozásnak a magánszférájukba, természetesen, kizárólag az alábbi feltételek teljesülése esetén:

- a webkamera folyamatos bekapcsolva tartása kizárólag **a jelenlét folyamatos ellenőrzése érdekében írható elő** (egyéb esetekben, például számonkérés, készségi tárgyak esetén a feladat teljesítésének ellenőrzése vonatkozásában továbbra is a Tájékoztatóban írtak az irányadók);
- **főszabály szerint tilos a tanórák, előadások rögzítése, tárolása** (kivétekként lásd a Tájékoztatóban írtakat);
- **az adattakarékosság elvének érvényesülése alapvető adatvédelmi követelmény**, tehát a Tájékoztatóban írtakkal egyezően továbbra is elvárás, hogy a felvételen ne szerepeljen a tanulón, diákon kívül más személy, és az otthoni, privát teréből, környezetéből is minél kevesebb látszódjon, ezáltal elkerülhetővé válnak a megkeresésében említett bántalmazási helyzetek. A Hatóság az otthoni környezet kitakarására jó gyakorlatnak tartja az ún. virtuális hátterek beállítását.

Természetesen, lehetnek olyan, a diák, hallgató érdekkörében felmerülő **események, élethelyzetek, amelyekre tekintettel el lehet/kell térni a webkamera folyamatos bekapcsolásának előírásától**, azonban az ilyen egyéni, egyedi helyzetek – adatvédelmi követelmények betartása melletti – kezelése ilyen esetekben is az adatkezelő (oktatási intézmény, tankerület) felelőssége.

Egyebekben a Hatóság tájékoztatja, hogy a digitális távoktatás adatvédelmi és adatbiztonsági vonatkozásai kapcsán továbbra is fenntartja a megkeresésében is hivatkozott Tájékoztatóban írtakat.

II. Mindezekon túl a Hatóság felhívja szíves figyelmét, hogy – eljárási kereteket nélkülöző, konzultációs válaszként kiadott – jelen tájékoztatása sem jogszabálynak, sem egyéb jogi eszköznek nem tekinthető, az normatív jelleggel, jogi erővel, illetve kötelező tartalommal nem rendelkezik.

A Hatóság jelen ügyben rendelkezésre bocsátott információk alapján kialakított jogértelmezése más hatóságot, a bíróságot és az adatkezelőt nem köti, annak csak iránymutató jellege van. Az állásfoglalás, tájékoztatás kiadása tehát nem mentesíti annak címzettjét, illetve az adatkezelőt saját jogi álláspontja kialakításának szükségessége, illetve az adatkezelésért fennálló felelősség alól.

Budapest, 2020. december „3.”

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár